

Жити хочеш?

Задай собі це питання, якщо ти знаходишся біля залізниці!

Залізничники б'ють на сполох: упродовж року значно зріс рівень невиробничого травматизму (травмування сторонніх осіб, які перебували на об'єктах магістралі), найжахливіше те, що серед травмованих і загиблих, кожна десята – дитина, віком до 16 років.

Переважає більшість цих осіб травмуються на станціях та перегонах, в основному через ходіння по коліях під час руху поїзда, через прохід під рухомим складом або ж перехід колії у невстановленому місці, залазять на дах вагонів; піднімаються на опори електрифікованих ліній; торкаються до металевих проводів заземлення, які ідуть від опори до рейки та інші.

І за кожним таким випадком стоїть грубе порушення «Правил безпеки громадян на залізничному транспорті України». На жаль, як свідчить статистика, правилами нехтують і дорослі, і діти, батьки яких не застерігають їх щодо небезпеки, яку в собі таїть, здавалося б, зовсім безневинний перехід колії абиде або ж гра поблизу залізничного полотна, бажання перевірити наявність напруги в контактному дроті, або вихвалення перед однолітками, що я зможу піднятися на дах вагону, а ти ні.

Залізниця створена, щоб приносити користь людині. Це зручний і затребуваний вид транспорту, яким користуються мільйони людей щодня.

Однак важливо пам'ятати, що залізничний транспорт – це зона підвищеного ризику, тому запорукою збереження життя і здоров'я є сумлінне дотримання правил безпеки громадян на залізничному транспорті України.

Уявіть собі, що тільки за 9 місяців 2019 року на об'єктах залізничного транспорту України постраждало 26 дітей, 10 – з них смертельно травмовані! В минулому році за цей період 21 дитина травмована, 7 – з них смертельно. Що також є величезною кількістю.

Досвідчені залізничники говорять, що всі інструкції і привила на залізничному транспорті написані кров'ю. Про це говорить і сумна статистика травмування дітей на залізницях України.

Аналізуючи обставини загибелі дітей на залізниці, що сталися за минулі роки, встановлено, що в усіх випадках мала місце власна необережність неповнолітніх та нехтування правилами особистої безпеки.

05.02.15 року о 19 год. 45 хв. був уражений електричним струмом контактної мережі наругою 27,5 кВ. учень ЗОСШ №9 м. Фастів (Південно-Західній залізниця). В ході розслідування з'ясувалось, що потерпілий порушив вимоги пункту 3 Правил поведінки громадян на залізничному транспорті – безпідставне знаходження на території залізничної станції та вимоги пунктів Правил безпеки громадян на залізничному транспорті України – наближення до залізничної колії на відстань менше 5 метрів та підйом на дах вагону;

21 березня 2015 року о 17-10 на перегоні Миргород – блок пост 227 км Південної залізниці при спробі піднятися на металеві конструкції мосту був уражений електричним струмом від контактної мережі учень середньої школи № 9 м.Миргород Шульга А.М., 2001 року народження.

17 квітня 2015 року на ст. Галещина 17-річний мешканець смт Козельщина Полтавської області загинув внаслідок ураження електричним струмом, коли скорочуючи шлях, вирішив перелізти через вантажний состав-зерновоз.

5 вересня 2015 року о 23:50 на колії станції Шевченкове-Південне електричним струмом травмовано підлітків 2000 року народження, які залізли на вантажний вагон. Хлопці перебували на залізничній колії разом з іншими однолітками. Вони залізли за вантажний вагон – зерновоз, наблизилися на небезпечну відстань до контактної мережі та були травмовані електрострумом високої напруги 27,5 кВ. Один з підлітків помер, другого доставлено з опіками в Шевченківську центральну районну лікарню.

Згідно з Правилами безпеки громадян на залізничному транспорті України, забороняється залазити на дах вагонів; підніматися на опори електрифікованих ліній; торкатися до металевих проводів заземлення, які ідуть від опори до рейки; наближатися до електропроводу, що лежить на землі, ближче ніж на 10 метрів.

11 січня 2013 року на залізничній станції Київ-Дніпровський Південно-Західної залізниці 15 річний хлопець, який самовільно заліз на дах вантажного вагона, помер від ураження електричним струмом. Схожий випадок трапився у 2012 році на станції Чоп Львівської залізниці, там смертельно травмувався 12-річний хлопець, який заліз на консольний світлофор і впав із нього. Біля світлофору проходить лінія електропередач (напруга 6000 В), тому хлопця було уражено електричним струмом.

Після того як людина опинилася на даху потягу існує три варіанти розвитку події:

- вона згорає заживо,
- або ж травмується електричним струмом. Внаслідок чого падіння з висоти близько п'яти метрів, загорання, що супроводжується численними опіками тіла.
- в рідких випадках може пощастити. Однак викладене в Інтернеті відео або «selfie» провокує екстремалів повторити «подвиги», а непереборний стереотип мислення «Лихо може статись з ким завгодно, тільки не зі мною» знову зіграє злий жарт...

Тому запам'ятайте - підніматися на дахи поїздів, локомотивів та вагонів, а також на конструкції мостів, освітлювальних вишок тощо категорично заборонено. Про це зазначено у Правилах безпеки громадян на залізничному транспорті України.

Чимало дітей та підлітків травмується через ігнорування заборонних показань світлової та звукової сигналізації та інших звукових сигналів, ходіння по коліях. Нерідко діти не помічають наближення поїзда, оскільки розмовляють по телефону чи слухають музику у навушниках. Машиністи поїздів навіть при застосуванні екстреного гальмування у багатьох випадках не можуть запобігти травмуванню, адже потяг не може різко зупинитися через великий гальмівний шлях до двох кілометрів.

Так, 14 січня електровозом по зупиночній платформі Міст Південної залізниці смертельно травмовано 15-річного мешканця м. Мерефа.

На перегоні «Шпаківка – Куряж» Південної залізниці 1 березня загинув 16-річний мешканець смт Солоницівка, Дергачівського району. Обидва підлітки перебували на залізниці в навушниках, слухаючи голосну музику, що завадило їм вчасно зреагувати на звукові сигнали, які подавалися машиністами.

У 2012 році на переїзді 181 км ПК 7 перегону Дачне – Ківерці Південно-Західної залізниці, який обладнаний звуковою та світловою сигналізацією, поїздом №87 сполученням Сімферополь-Ковель смертельно травмовано 10-річного хлопця, який переїжджав через переїзд на велосипеді.

У 2012 році поїздом № 100 сполученням Сімферополь-Мінськ на перегоні Запоріжжя I – Запоріжжя Вантажне Придніпровської залізниці смертельно травмована 15-річна дівчина. Зі слів свідків даного нещасного випадку встановлено, що під час перетинання залізничної колії вона знаходилася у навушниках для прослуховування музики з мобільного телефону, не впевнилася у відсутності поїздів на колії. Дівчина не реагувала на неодноразові звукові сигнали великої гучності, що подавалися локомотивною бригадою поїзда. Хоча локомотивна бригада застосувала екстрене гальмування, однак наїзду уникнути не вдалося.

За схожих обставин у 2012 році смертельно травмована і 13-річна дівчина на станції Запоріжжя-1 тієї ж залізниці. Машиніст поїзда № 36 сполученням Севастополь – Київ під автомобільним мостом побачив дівчину, яка стояла спиною до поїзда на колії, розмовляла по мобільному телефону та не зреагувала на звукові та світлові сигнали. Було застосовано екстрене гальмування, але травмування дівчини уникнути не вдалося.

03 травня 2013 року в 14-50 на станції Водолага Харківської дирекції залізничних перевезень Бариленко Д.М. 2001 року народження йшов по II головній колій в навушниках слухаючи музику і був травмований коліє-вимірником № 5956, що в цей час прямував по станції. В наслідок наїзду потерпілий отримав перелом лівої руки.

Особливої популярності останнім часом набуває нове хобі серед підлітків – так званий зачепінг, який пов'язаний з проїздом у місцях не пристосованих для цього. Простіше кажучи – катання на поїздах з зовнішньої сторони вагона. Аби полоскотати нерви, підлітки чіпляються на електрички та потяги. Тримаючись за зовнішні поручні, або ж сидячи просто на даху, екстремали проїжджають декілька зупинок. Але прикро, що самі зачепери не усвідомлюють небезпеки такого виду розваг. Адже існує ймовірність падіння з рухомого складу і травмування чи навіть загибелі любителів цього хобі.

Та, мабуть, і не кожний знає, що напруга в контактному проводі становить 3000 або 27000 вольт.

11-го червня 2014 року на платформі Лозовеньки Південної залізниці, на даху електрички «Харків- Пасажирський - Наумівка» смертельно травмувалася 14-річна дівчина, жителька м.Харкова. Вона спробувала піднятися на міжвагонне з'єднання («гармошку») і схопилася за високовольтне (3000 В) міжвагонне з'єднання. Лікарям робити було нічого. Дівчина померла відразу.

Однією з проблем зараз на залізницях є "графіті", нещодавно двоє хлопців розмальовували вагони і один на пам'ять хотів сфотографуватися, в результаті отримав травми не сумісні із життям.

12-річну школярку вдарило струмом під час фотосесії на даху вагона. Інцидент стався на станції Броди на Львівщині у травні 2015 року. Троє дівчат віком від 12 до 15 років вирішили влаштувати фотосесію на залізниці. Світлини мали згодом з'явитися у соцмережах. Аби зробити вражаючі кадри - двоє подруг забралися на дах вагона. За мить сталося лихо. Одна школярка отримала опіки електродугою. Нині школярка з опіками в тяжкому стані в лікарні.

На жаль, понад 90 % 15–17-річної учнівської молоді в Україні має досвід вживання алкоголю, майже 60 % підлітків кілька разів перебували в стані сп'яніння. Що ж насправді тягне за собою стан сп'яніння? Він викликає зміну поведінки людини, вона стає непередбачуваною та небезпечною для суспільства. Тому, що саме в ситуаціях, пов'язаних з ризиком і небезпекою, вони можуть викинути свою енергію і пережити почуття азарту, куражу. Такі "герої" не переносять нудьги. Підлітки хваляться перед своїми однолітками своєю «сміливістю», «вседозволеністю», а потім смертельно травмуються або отримують важкі травми.

Смерть або ж каліцтво на все життя. Фінал дитячих пустощів на залізниці зазвичай сумний.

Дорогі діти і підлітки! Дотримуйтеся правил безпеки на залізничному транспорті! Не піддавайте своє життя небезпеці, оберігайте себе і своїх друзів від нещасних випадків.

Запам'ятайте наступні елементарні Правила:

Правила безпеки для пішоходів:

- Пішоходам дозволяється переходити залізничні колії тільки у встановлених місцях (пішохідні мости, переходи, тунелі, переїзди тощо).
- На станціях, де немає мостів і тунелів, громадянам належить переходити залізничні колії у місцях, обладнаних спеціальними настилами, біля яких встановлені покажчики "Перехід через колії".
- Перед тим, як увійти в небезпечну зону (ступити на колію), потрібно впевнитися у відсутності поїзда (або локомотива, вагона, дрезини тощо).
- При наближенні поїзда до перону або платформи громадяни повинні стежити за звуковими сигналами, що подаються з локомотива, моторвагонного рухомого складу та іншого спеціального самохідного рухомого складу, уважно слухати оповіщення, що передаються по гучномовному зв'язку.
- При наближенні поїзда (або локомотива, вагона, дрезини тощо) треба зупинитися поза межами небезпечної зони, пропустити його і, впевнившись у відсутності рухомого складу, що пересувається по сусідніх коліях, почати перехід.
- Наближаючись до залізничного переїзду, громадяни повинні уважно стежити за світловою і звуковою сигналізацією, а також положенням шлагбаумів. Переходити колії дозволяється тільки при відкритому шлагбаумі.
- При відсутності шлагбаума (коли переїзд не охороняється) перед переходом колії необхідно впевнитись, що до переїзду не наближається поїзд (або локомотив, вагон, дрезина тощо).

Пішоходам забороняється:

- Ходити по залізничних коліях та наближатися до них на відстань менше п'яти метрів.
- Переходити і перебігати через залізничні колії перед поїздом (або локомотивом, вагоном, дрезиною тощо), що наближається, якщо до нього залишилося менше ніж 400 м.
- Переходити колію зразу після проходу поїзда (або локомотива, вагона, дрезини тощо), не впевнившись, що по сусідніх коліях не пересувається рухомий склад.
- Переходити та переїжджати залізничні колії при закритому положенні шлагбаума або при червоному світлі світлофора та звуковому сигналі переїзної сигналізації.
- На станціях і перегонах пролізати під вагонами і перелізати через автотзепи для переходу через колію.
- Проходити по залізничних мостах і тунелях, не обладнаних спеціальними настилами для проходу пішоходів.
- Пролізати під закритим шлагбаумом на залізничному переїзді, а також виходити на переїзд, коли шлагбаум починає закриватися.
- На електрифікованих лініях підніматися на опори, а також торкатись до металевих проводів заземлення, які ідуть від опори до рейки.

- Наближатися до електропроводу, що лежить на землі, ближче ніж на 10 метрів.
- Підніматися на дахи поїздів, локомотивів та вагонів, а також на конструкції мостів, освітлювальних вишок тощо.
- Класти на рейки залізничної колії будь-які предмети.
- Підходити ближче ніж на 0,5 метра до краю платформи після оголошення про подачу або прибуття поїзда до його повної зупинки.
- Обходити вагони, що стоять на колії, на відстані менше п'яти метрів від крайнього вагона.
- Проходити між розчепленими вагонами, що стоять на колії, якщо відстань між ними менше десяти метрів.
- Сидіти на краю посадкової платформи, перону.
- Знаходитись на об'єктах залізничного транспорту в стані алкогольного сп'яніння.
- Ставити особисті речі на краю платформи, перону.

Правила безпеки пасажирів

- Підніматися у вагон і виходити з вагона дозволяється тільки після повної зупинки поїзда.
- Посадку пасажирів у вагон і вихід їх з вагона необхідно проводити тільки з боку перонів або посадочних платформ. Дітей під час посадки у вагон і висадки із вагона слід тримати за руку або на руках.
- Виходити із вагона під час зупинки можна тільки з дозволу провідника.

Пасажирам забороняється:

- Проїжджати на дахах, підніжках, перехідних площадках вагонів.
- Заходити у вагон і виходити з вагона під час руху поїзда.
- Висуватися з вікон вагонів і дверей тамбурів під час руху поїздів та викидати сторонні предмети (пляшки, пакети тощо) з вікон і дверей вагонів.
- Стояти на підніжках і перехідних площадках вагонів, самостійно відчиняти двері вагонів під час руху та на стоянці поїзда, затримувати автоматичні двері вагонів під час їх зачинення та відчинення.
- Проїжджати у вантажних поїздах без спеціального дозволу.
- Залишати дітей без нагляду дорослих на вокзалах, пасажирських платформах та в поїздах.
- Провозити у вагонах легкозаймисті, шкідливі і вибухові речовини.
- Виходити із вагона на міжколійя і знаходитись там під час руху поїзда.
- Стрибати з платформи на залізничні колії.
- Проводити на пасажирських платформах рухомі ігри.
- Палити у вагонах (в тому числі в тамбурах) приміських поїздів, а також у непередбачених для паління місцях вагонів пасажирських поїздів.
- Бігти по платформі поруч із вагоном поїзда, що прибуває або відходить, а також перебувати ближче ніж 2 метри від краю платформи під час проходу поїзда без зупинки.
- Підходити до вагона до повної зупинки поїзда.
- Без потреби самовільно зупиняти поїзд.

- Самостійно перевозити ручну поклажу засобами, які призначені для перевезення пошти або багажу працівниками пошти та залізниці.
- Розміщувати ручну поклажу в тамбурах вагона, коридорі салону, проходах купе та в проході вагона приміського поїзда.
- Забруднювати тамбури, засмічувати підлогу та сидіння вагонів.
- Демонтувати обладнання вагонів, псувати оббивку диванів та сидінь.

Дотримуючись цих простих правил, ви збережете своє життя і життя своїх друзів!

*Харківський навчально-методологічний відділ
Департаменту охорони праці та промислової безпеки АТ УЗ*